View the original article

СУСПІЛЬСТВО

Їли лободу й рік жили без хліба. Історія подружжя, яке понад чотири роки провело в окупованих Олешках

Радіо Свобода

15 листопада 2026, 15:00

Ніна та Анатолій Кравченки. Львівська область, 7 листопада 2026 року

Юрій Маркевич, Мар'яна Сич

«Ми вже й портулак їли. Трошки зерна залишилося. Із того я ложечку чи дві борошна брала – і млинці чи оладки були. Кажу: «Думай, жадібна я чи не жадібна, але тобі два млинці, мені два млинці. Це на ранок, це на обід, а це на вечір», – розповідає Ніна Кравченко.

Понад чотири з половиною роки вони разом із чоловіком Анатолієм прожили в окупованих Олешках на Херсонщині. Через російські обстріли подружжя втратило будинок, а через нестачу їжі Ніна схудла приблизно на 40 кілограмів. У жовтні завдяки волонтерам їм вдалося виїхати з міста, окремо від гуманітарної місії. Щоб дістатися підконтрольної Україні території, вони за вісім днів подолали близько п'яти тисяч кілометрів.

Як подружжя виживало в окупації, вивезло нагороди доньки-паралімпійки та вперше після народження онука змогло потримати його на руках – розповідає проєкт Радіо Свобода «Ти як?».

Ніна та Анатолій Кравченки показують сімейні фотографії, які вдалося вивезти з Олешків. Львівська область, 7 листопада 2026 року

Ніна та **Анатолій Кравченки** – батьки заслуженої майстрині спорту України, дворазової срібної призерки Паралімпійських ігор та почесної громадянки Олешків **Вікторії Кравченко**. Саме в цьому місті на Херсонщині подружжя зустріло початок повномасштабного російського вторгнення. Діти виїхали, а Ніна з Анатолієм вирішили залишитися.

> *«Життя своє прожили тут, нажили (майно – ред.). Ми не думали виїжджати. І впродовж першого, другого, третього років син пропонував виїхати, друзі вивозили своїх батьків. Казав: «Залишайте все і виїжджайте». А я думала: ми будемо тут до кінця – і все».*

«Хліба не було впродовж року»

За словами Ніни, в окупованих Олешках не було електрики та інтернету. Щоб зв'язатися з дітьми й сказати їм хоча б декілька слів, жінці доводилося підніматися на горище.

Олешки, Херсонська область

> **«Я була 94 кілограми. На що я зараз стала схожа?**
>
> Ніна Кравченко

Також, каже жінка, впродовж останнього року бракувало ліків, води та продуктів. І додає, що вона з чоловіком не наважувалася йти стежкою до Раденська по їжу, адже дорога була небезпечною через замінування. Тому намагалися виживати з того, що мали.

«Зима наближається, треба думати, де дровцята брати, як перезимувати. Ми вже й портулак їли, це не передати. І лободу почали сушити. Трошки зерна залишилося. Просіяли, промили, поперебирали, чоловік на кавомолці перекрутив. Із того я ложечку чи дві борошна брала – і млинці чи оладки були. Кажу: «Думай, жадібна я чи не жадібна, але тобі два млинці, мені два млинці. Це на ранок, це на обід, а це на вечір».

Анатолій у квартирі, де нині живе подружжя. Львівська область, 7 листопада 2026 року

Подружжя розповідає, що в місті працював стихійний ринок, де можна було придбати овочі, однак ціни були надзвичайно високими. За словами Ніни, кілограм огірків чи помідорів коштував тисячу російських рублів (понад 500 українських гривень), а моркви – дві тисячі.

> *«Куплю морквинку і не знаю, скільки разів її використовую. Відріжу трошечки – і в супчик, декілька квадратиків. Перчик куплю так само – декілька смужечок, щоб хоч щось зелене плавало. А хліба взагалі не було впродовж року. Я була 94 кілограми. На що я зараз стала схожа? На скільки кілограмів схудла?»*

Світлини Ніни із сімейного альбому, який подружжю вдалося вивезти з окупації. Львівська область, 7 листопада 2026 року

«Ми залишилися ні з чим»

Ніна згадує, що через постійні обстріли майже не спала. Якщо за ніч вдавалося поспати хоча б годину-дві, це вже було добре.

> **Викопала яму та закопала чоловіка на городі. В морзі по два-три місяці лежали тіла, їх не вивозили**
>
> Ніна Кравченко

«Це був як Чумацький Шлях. Вони (дрони – ред.) над нашим будинком туди-сюди. Йдеш вулицею, а він п'ять хвилин над тобою висить. Ми молимося, хрестимося. Чи ми вже прощаємося з життям, чи далі підемо?

Знайомий чоловіка вийшов на вулицю – дрон йому голову відірвав. А що жінка? Викопала яму та закопала його на городі. Тому що в морзі по два-три місяці лежали тіла, їх не вивозили. Усе заблоковане, ми як у полоні. Усе заміновано – ні туди, ні сюди».

Подружжя розповідає, що після підриву Каховської ГЕС вода зупинилася приблизно за 50 метрів від їхнього будинку. Однак згодом, за словами Ніни та Анатолія, російські удари дронами та КАБи зруйнували їхній будинок і господарські споруди.

Світлини будинку Кравченків із сімейного альбому, який подружжю вдалося вивезти з окупації. Львівська область, 7 листопада 2026 року

> *«20 серпня ми були на стихійному ринку. Знайома біжить: «Миколаївно, бігом, ваш будинок горить!» Я біжу через парк, зустрічаю знайомих, прошу допомогти загасити. А його вже немає, що гасити. За 15 хвилин – усе. І ми залишилися ні з чим. Це вже був третій, напевно, приліт».*

Спочатку, пригадує Ніна, вони з чоловіком оселилися в будинку сусідки, яка виїхала з міста. Згодом подружжя опинилося в лікарні.

> *«Оце все пережити. І чоловік оглушений, і постійно живіт у нього болів, якісь напади були. І тиск. Так ми потрапили до лікарні. І залишилися там жити. У лікарні їжі практично теж не було. Ложка або дві пшоняної каші чи якоїсь іншої. Склянка або невелика чашечка чаю. А хліба немає, ні булочки, нічого. Так старенькі й виживали».*

Кадри, зняті з дрона, демонструють руйнування в Олешках, 24 вересня 2026 року

Анатолій розповідає, що в жовтні з Олешків автомобілями швидкої допомоги вивозили поранених. Тоді вони з дружиною також попросилися виїхати з міста. Однак перша спроба виявилася невдалою.

> *«Ми виїхали, а там були бойові дії. На півдорозі до Раденська почалися обстріли, і ми повернулися назад. Нас знову привезли до лікарні, там ми й залишилися. А вже з другого разу нам вдалося виїхати. Так ми потрапили до Скадовська».*

Анатолій каже, що тоді не помітив, як його знімали на камеру. Уже після повернення на підконтрольну Україні територію він побачив себе на кадрах відео, опублікованого в телеграм-каналі головної редакторки російського державного телеканалу RT **Маргарити Симоньян**. У ролику показували людей, які виїхали з Олешків і нібито скаржилися, що «українські військові влаштували там справжнє пекло». Чоловік був шокований, бо нічого подібного не казав.

Анатолій в машині швидкої допомоги. Скриншот з російського відео

Медалі у взутті і вісім днів дороги

Із собою Ніна взяла найдорожчі для родини речі – сімейні фотографії та нагороди доньки.

> **Я одну медальку поклала в шкарпетку – і на одну ногу. Другу – на другу**
>
> Ніна Кравченко

«Я розкажу, як я везла медальки. У мене було взуття 42-го розміру, яке люди дали. Я одну медальку поклала в шкарпетку – і на одну ногу. Другу – на другу. А третю чоловікові дала в кишеньку. На лівій нозі навіть мозоль натерла, бо ходила з тими медальками. Я боялася, що заберуть».

У Скадовську, розповідає Ніна, подружжя пройшло фільтраційний табір. Російські військові, пригадує вона, ретельно перевіряли їхні речі: переривали сумки, витрушували одяг і білизну. Нагороди доньки Ніні вдалося зберегти, однак, каже, українські паспорти в них із чоловіком забрали.

Нагороди доньки, які Ніні вдалося вивезти з окупації. Львівська область, 7 листопада 2026 року

Після фільтрації жінка попросила телефон у перехожих, щоб уперше за тривалий час зв'язатися з донькою. Та повідомила, що волонтери організації Humanity допоможуть батькам дістатися підконтрольної Україні території.

Від початку повномасштабної війни громадська організація **Humanity** допомогла понад восьми тисячам українців виїхати з окупації до України. Серед них – три тисячі дітей. По безкоштовну допомогу з виїздом можна звернутися через телеграм: @HUMANITY_ASK.

> *«Ми виїхали 14 жовтня. Вісім днів добиралися, подолали п'ять тисяч кілометрів. У Білорусі нам за день зробили «білі» паспорти, і ми пішли через кордон. Я не знаю, це наче пташка розправила крила й летить. І ми так ішли, знаючи, що додому, додому, додому».*

Ніна на кухні квартири, де нині живе подружжя. Львівська область, 7 листопада 2026 року

Подружжя не стримує сліз, коли згадує зустріч із рідними в Україні. Особливо з онуком, якого Ніна та Анатолій уперше побачили наживо після його народження.

> *«Це така була зустріч неймовірна. Я 25 років віддавала свою любов чужим діткам, а свого онука на руках не тримала. Це не передати. А він каже: «У нас сьогодні буде святкова вечеря». Дитині ще трьох років немає. Каже: «Ура! Буня Ніна приїхала з дідусем!»*

Нині подружжя живе на Львівщині, куди раніше переїхала їхня донька. Ніна та Анатолій відновлюють документи й проходять лікування.

Ніна та Анатолій з сім'єю доньки, Львівська область

“ Ми з пекла потрапили в рай

Ніна Кравченко

«Ми досі не можемо наїстися. Але потихеньку пробуємо все. А тут я хоч яблучок наїлася. Я ж кажу, ми з пекла потрапили в рай. Бо там пекло було. Але

душа болить. І я молюся Богу за наших олешківських, хто там залишився. І плачу, плачу».

- Із 27 жовтня до 1 листопада в Олешках діяв режим локального припинення вогню, про який домовилися Україна та Росія. За цей час до міста доправили продукти, медикаменти й пальне, а також евакуювали частину жителів.
- **Меланія Трамп**, якій Київ і Москва дякували за посередництво в організації евакуації, повідомила, що з Олешків змогли виїхати близько 800 із приблизно 1700 жителів, які залишалися в місті. Україна та Росія домовилися не розголошувати, скільки людей евакуювали на підконтрольну Україні територію, а скільки – до Росії.
- 10 листопада уповноважений Верховної Ради з прав людини **Дмитро Лубінець** повідомив, що його офіс продовжує отримувати звернення від жителів Олешків, які хочуть виїхати на підконтрольну Україні територію. За його словами, інформацію про кожну таку людину збирають окремо. Особливу увагу приділяють людям похилого віку, маломобільним людям, людям з інвалідністю, тяжкохворим і родинам із дітьми.
- Раніше президент України **Володимир Зеленський** заявив, що російські військові використали гуманітарну паузу для ротації своїх військових, облаштування нових укриттів і підвезення боєприпасів. Цю інформацію підтверджують і жителів Олешків – через родичів.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Хто хотів, той виїхав» – це неправда»: що насправді відбувалося під час «режиму тиші» в окупованих Олешках

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Ветеран повернувся з-за кордону і потайки від родини до війська: історія «Гагауза» з Олешків

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Люди з окупованих Олешків уже в Україні: перша мить зустрічі, сльози радості і полегшення

Україна | Світ | Суспільство | Економіка | Війна | Ти як?

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.